

Arbeidsmarkedet nå – januar 2008

"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra Statistikk og utredning i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Johannes Sørbo, Johannes.Sorbo@nav.no, 30.januar 2008.

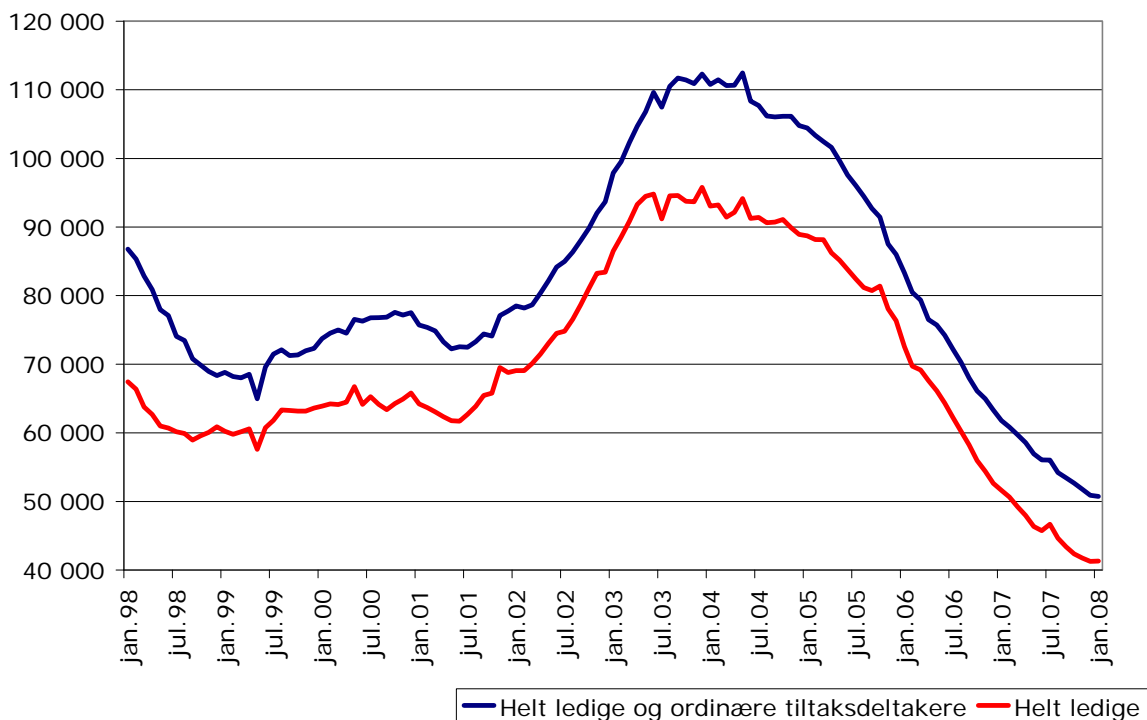
Utflating i arbeidsledigheten

Sesongjusterte tall viser at arbeidsledigheten steg med 100 personer den siste måneden. Summen av helt ledige og ordinære tiltaksdeltakere gikk imidlertid ned med 200 personer.

Ved utgangen av januar var det registrert 44 700 helt ledige hos NAV, noe som tilsvarer 1,8 prosent av arbeidsstyrken. Dette er en nedgang på 11 200 personer (-20 %) fra januar i fjor.

Tilgangen på ordinære arbeidssøkere er fortsatt på et rekordlavt nivå, samtidig som tilgangen på ledige stillinger holder seg på et høyt nivå. Det er derfor ingen klare tegn på at vi har nådd et vendepunkt på arbeidsmarkedet.

Figur 1. Utviklingen i antall registrerte helt ledige og summen av ordinære tiltaksdeltakere og helt ledige. Sesongjusterte tall. Januar 1998-januar 2008.

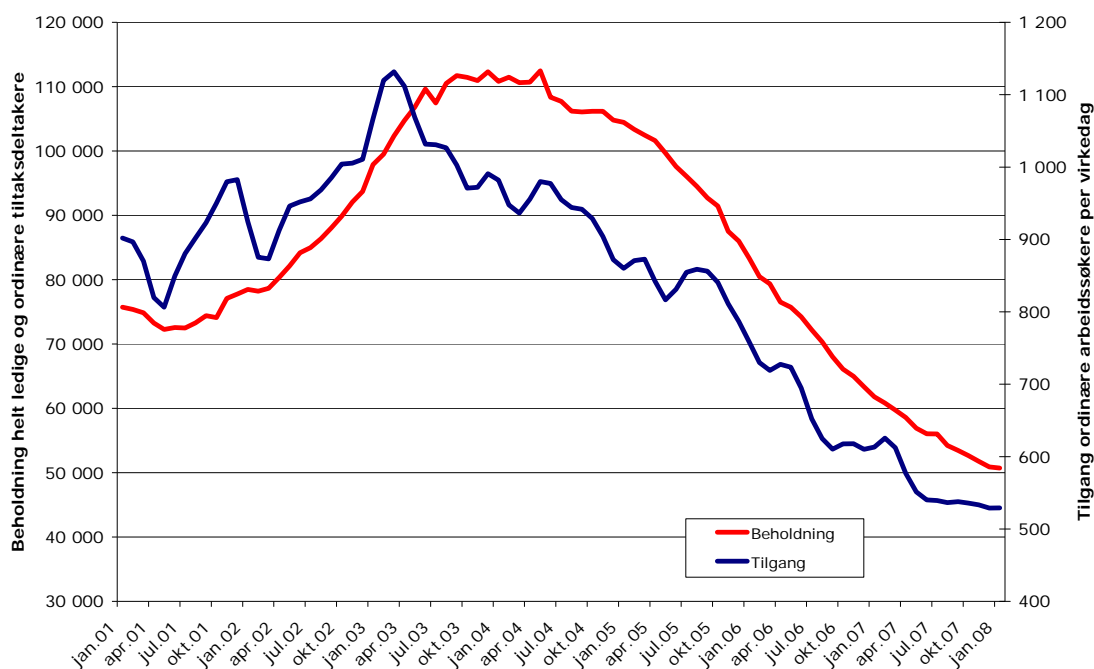

Kilde: NAV

Få nye arbeidssøkere meldt til NAV

Tilgangen på ordinære arbeidssøkere har det siste halvåret vært stabilt på et rekordlavt nivå. Dette kan tyde på at potensialet for ytterligere nedgang i tilgangen av ordinære arbeidssøkere er lite, og at nedgang i arbeidsledigheten derfor må komme gjennom kortere varighet blant de arbeidsledige. Det siste året er det arbeidsledige med arbeidssøkervarighet mellom ett og to år som har hatt den største nedgangen i arbeidsledigheten.

Figur 2: Tilgang av ordinære arbeidssøkere per virkedag, beholdning av summen av helt arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere. Sesongjusterte tall. Trend. Januar 2001-januar 2008.

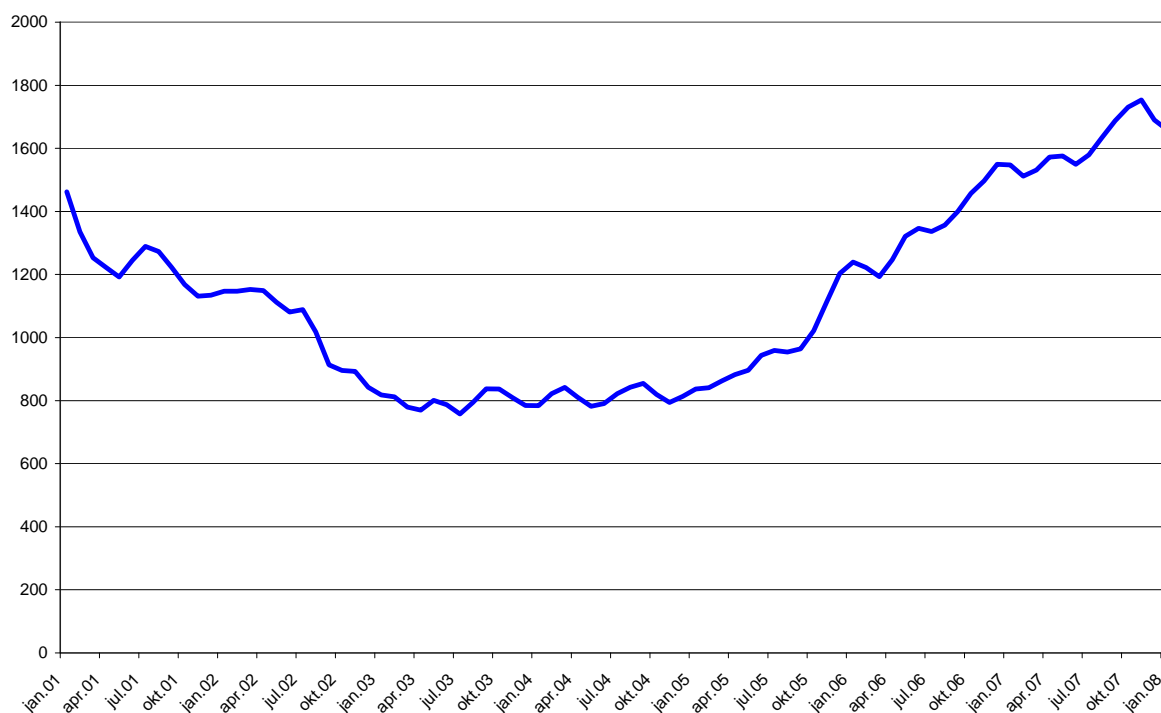

Kilde: NAV

Fortsatt høy etterspørsel etter arbeidskraft

Tilgangen på ledige stillinger har gått noe ned de siste par månedene, justert for vanlige sesongsvingninger, men er fortsatt på et høyt nivå historisk sett. Innen bygg og anlegg og industri ble det i januar utlyst færre stillinger enn i januar i fjor. Tilgangen på ledige stillinger kan imidlertid svinge en del fra måned til måned, og for en del yrker er nå arbeidsledigheten så lav at en del arbeidsgivere kan la være å utlyse ledige stillinger fordi sjansen er relativt liten for å få ansatt kvalifisert arbeidskraft.

Figur 3: Tilgang ledige stillinger per virkedag. Stillinger utlyst i media, registrert av arbeidsgiver på nav.no eller meldt til NAV. Sesongjusterte tall. Trend. Januar 2001-januar 2008.

Kilde: NAV

Den økonomiske utviklingen internasjonalt

Frykten for resesjon i USA har sendt børser ned over hele verden, og Oslo Børs har vært blant de med størst nedgang. Salget av nye boliger i USA er nå på sitt laveste nivå siden 1995 og prisene faller raskt. Det dårlige boligmarkedet reduserer inntjeningen i finansnæringen, og videresalg av subprimelån har gitt problemer også for europeiske banker. Det er foreløpig få tegn til bedring på boligmarkedet i USA. Arbeidsmarkedet er imidlertid klart bedre enn ved tidligere resesjoner. Etter en svak sysselsettingsvekst og oppgang i arbeidsledigheten fra 4,7 til 5,0 prosent i desember, har tilgangen på nye arbeidsledige gått klart ned og det er også færre som går på trygd. Sentralbanken har også satt ned renten, og det er vedtatt skattelettelse tilsvarende en prosent av BNP for å øke privat konsum. Sammen med en svakere dollar, som hjelper eksportindustrien, vil dette på kort sikt kunne ha positiv effekt på veksten i amerikansk økonomi.

Euro-området har vært inne i en periode med sterk vekst og en klar bedring på arbeidsmarkedet. Arbeidsledigheten var i november på 7,2 prosent, som er det laveste nivået på 25 år. I Tyskland er arbeidsledigheten på sitt laveste siden 1993 og industrien opplever svært sterk vekst i ordretilgangen. Den økonomiske veksten i Tyskland har imidlertid avtatt gjennom året, og nettoeksport var det klart største bidraget til veksten. En resesjonsperiode i USA vil dermed kunne dempe veksten også i Tyskland og det øvrige Euro-området.

Den økonomiske veksten i Kina har vært formidabel de siste årene. Myndighetene har derfor strammet inn pengepolitikken av frykt for overoppheting av økonomien. Tall fra 4.kvartal 2007 viser at den økonomiske veksten har dempet seg noe, men BNP steg likevel med 11,2 prosent fra året før. Den sterke veksten i Kina og andre fremvoksende økonomier gjør trolig at den svake utviklingen i USA har mindre effekt på verdensøkonomien enn det som tidligere var tilfellet.

Utviklingen i norsk økonomi

Norsk økonomi har nå over en lengre periode vært inne i en høykonjunktur. Denne har blitt drevet av lave renter med økt privat konsum og et høyt nivå på oljeinvesteringene. Anslagene for oljeinvesteringer i 2008 var rekordhøye i november. Investeringene ble da anslått til å bli på 126,7 milliarder kroner, noe som er 26,6 milliarder høyere enn tilsvarende anslag for 2007.

Investeringene innen industri, bergverksdrift og kraftforsyning vokser sterkt. Summen av utførte og ventede investeringer for 2007 lå i 4.kvartal 19 prosent over tilsvarende anslag for 2006. Også for 2008 er anslagene i 4.kvartal godt over tilsvarende anslag for 2007.

Konjunkturbarometeret for industrien viser fortsatt vekst i produksjonsvolum og sysselsetting i 4.kvartal, men veksten var noe lavere enn tidligere på året. En lavere ordretilgang fra eksportmarkedet er trolig en medvirkende årsak til dette. Bedriftene er fortsatt positive til utsiktene framover, men antallet bedrifter som melder om begrenset tilgang på kvalifisert arbeidskraft er nå på et svært høyt nivå.

Igangsettingen av nye boliger har de siste månedene stabilisert seg på et høyt nivå. For næringsbygg har imidlertid veksten vært svært sterk. Boligprisene har gått ned de siste fem månedene, og dette vil sammen med det økte rentenivået kunne bidra til et noe lavere nivå på boliginvesteringene i 2008 enn i 2007.

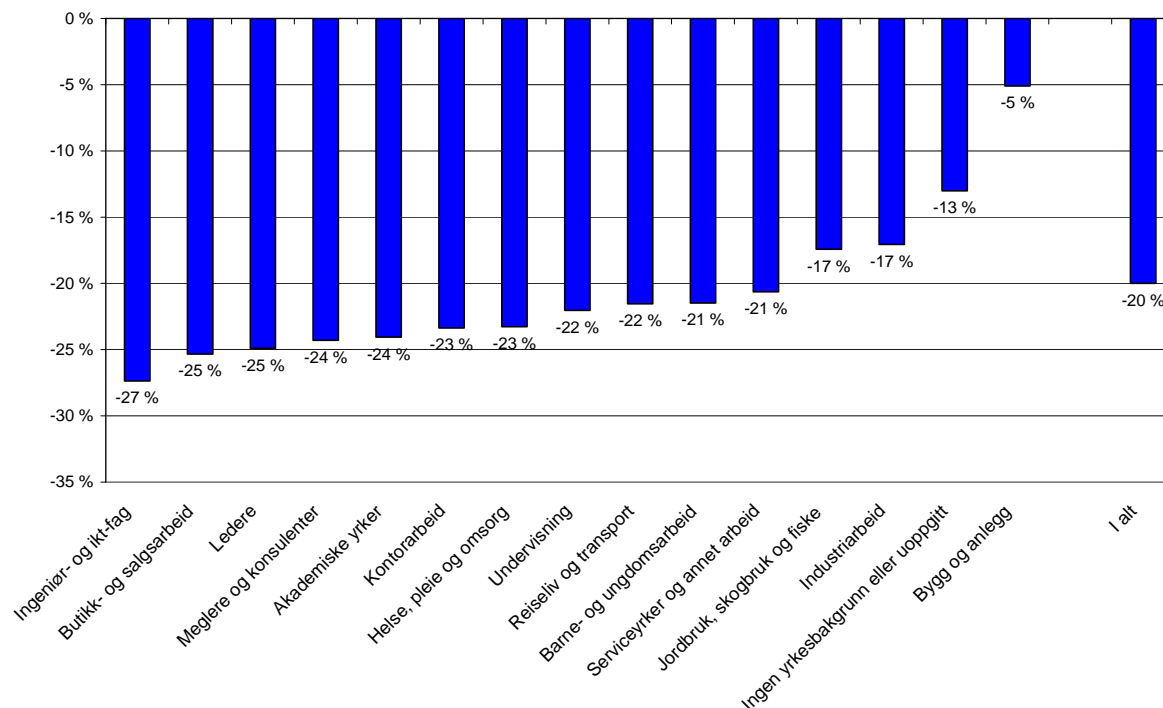
Sysselsettingen økte med 95 000 personer fra 4.kvartal 2006 til 4.kvartal 2007 i følge tall fra AKU. Veksten har tatt seg kraftig opp de siste månedene og var på rekordsterke 40 000 fra august til november 2007, justert for vanlige sesongsvingninger. Veksten i arbeidsstyrken var like stor i denne perioden slik at arbeidsledigheten var uendret målt ved AKU.

Nedgang i arbeidsledigheten for alle yrkesgrupper

Arbeidsledigheten går ned for alle yrkesgrupper sammenlignet med ett år tidligere. Størst nedgang har det vært innen ingeniør- og ikt-fag (-27 %), butikk- og salgsarbeid (-25 %) og for ledere (-25 %). Innen bygg og anlegg har det vært en klar utflating av arbeidsledigheten de siste månedene. I forhold til januar i fjor er imidlertid arbeidsledigheten fortsatt fem prosent lavere.

Lavest arbeidsledighet er det innen undervisning, ingeniør og ikt-fag og for ledere med 0,7 prosent av arbeidsstyrken. Arbeidsledigheten er høyest innen reiseliv og transport (2,8 %).

Figur 4: Prosentvis endring i antall registrerte ledige etter yrkesbakgrunn. Januar 2007-januar 2008.

Kilde: NAV

Ingeniør- og ikt-fag

Ingeniør- og ikt-fag har hatt den sterkeste nedgangen i arbeidsledigheten det siste året. Størst har nedgangen vært for ikt-yrker (-32 %), og spesielt systemutviklere og programmerere (-37 %), men også for sivilingeniører, sivilarkitekter og lignende har det vært en sterk nedgang (-27 %).

Bygg og anlegg

Det er den yrkesgruppen som har hatt den minste nedgangen i arbeidsledigheten det siste året. For yrker som tømrere og stillasbyggere har det vært en klar økning i ledigheten det siste året samtidig som tilgangen på ledige stillinger har gått ned. Samlet har likevel arbeidsledigheten gått ned med fem prosent for bygge- og anleggsyrker det siste året.

Industriarbeid

Det siste året har arbeidsledigheten gått ned 17 prosent for personer med bakgrunn innen industriarbeid. Nedgangen har vært størst for automatikere og elektriske montører (-26 %) og hjelpearbeidere innen industrien (-24 %). For sveisere og støpere har det imidlertid vært en økning i arbeidsledigheten samtidig som tilgangen på ledige stillinger er mer enn halvert det siste året.

Undervisning

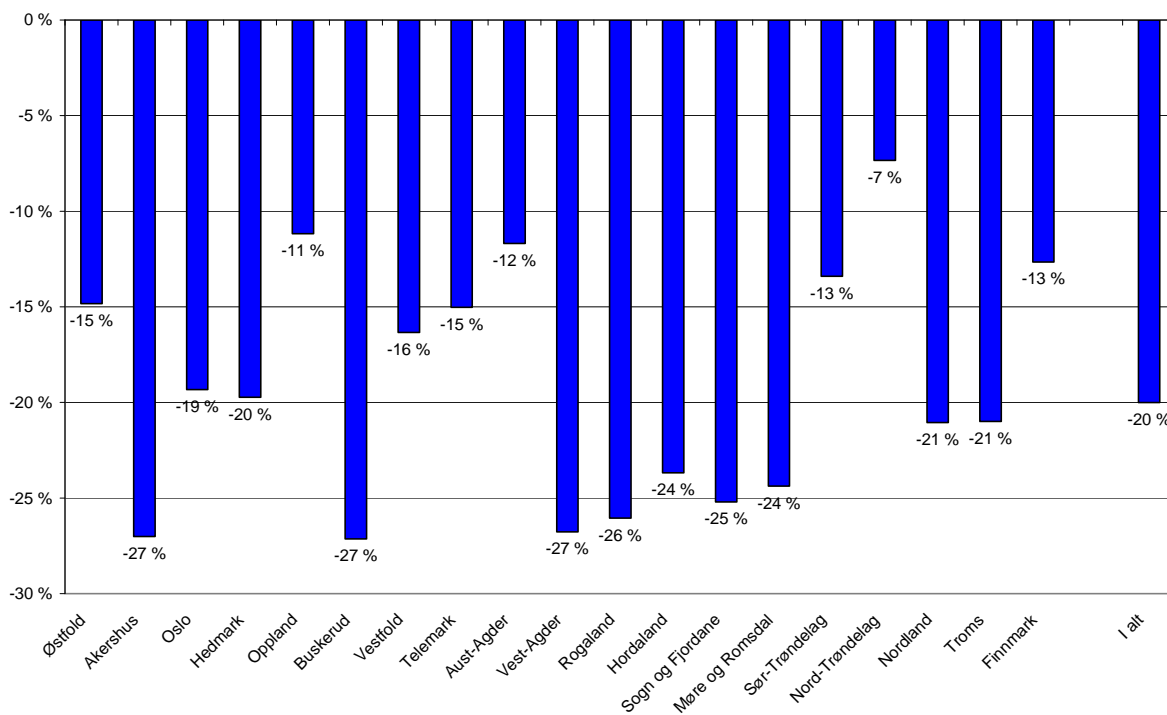
Undervisning er blant yrkesgruppene med lavest arbeidsledighet. Det siste året har arbeidsledigheten gått ned med 22 prosent, og størst har nedgangen vært for førskolelærere (-26 %). Samtidig som arbeidsledigheten er lav er fortsatt tilgangen på ledige stillinger svært høy, og i svak vekst.

Færre arbeidsledige i alle fylker

Arbeidsledigheten går ned i samtlige fylker sammenlignet med januar i fjor. Størst har nedgangen vært i Akershus, Buskerud og Vest-Agder (-27 %).

Arbeidsledigheten er nå lavest i Rogaland (1,1 %), Akershus og Sogn og Fjordane (1,2 %). Høyest arbeidsledighet er det i Finnmark (3,4 %) og Nordland (2,4 %).

Figur 5: Prosentvis endring i arbeidsledigheten etter fylke. Januar 2007-januar 2008.

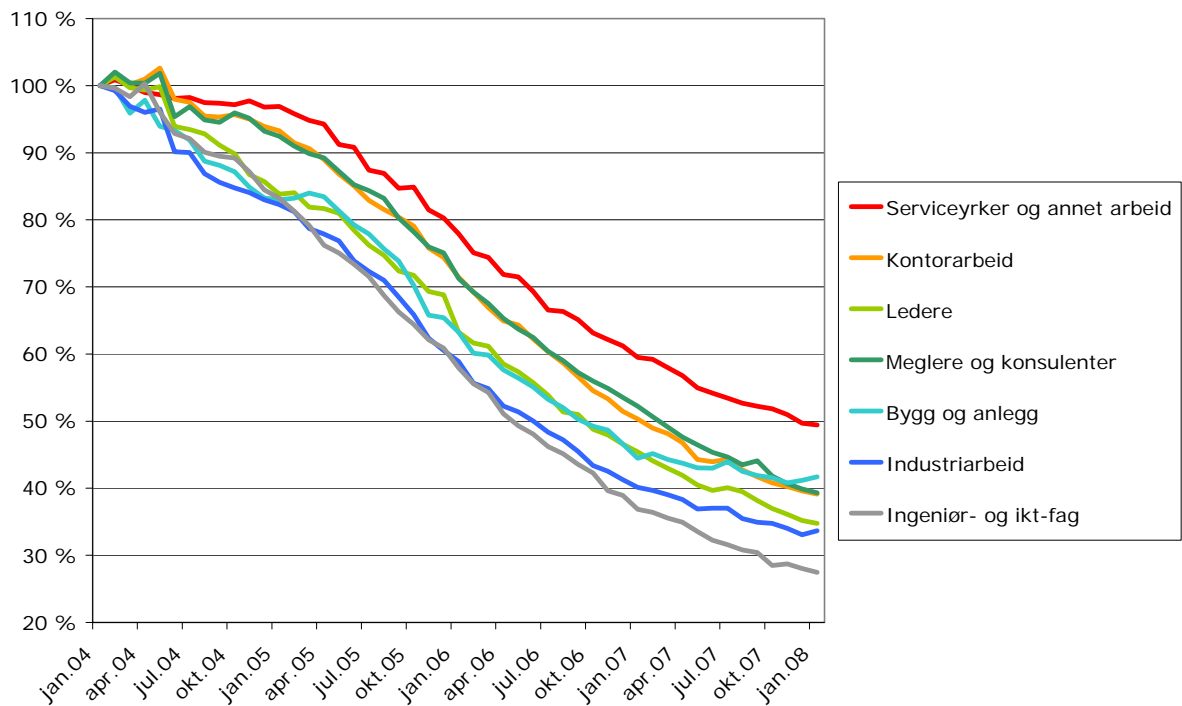
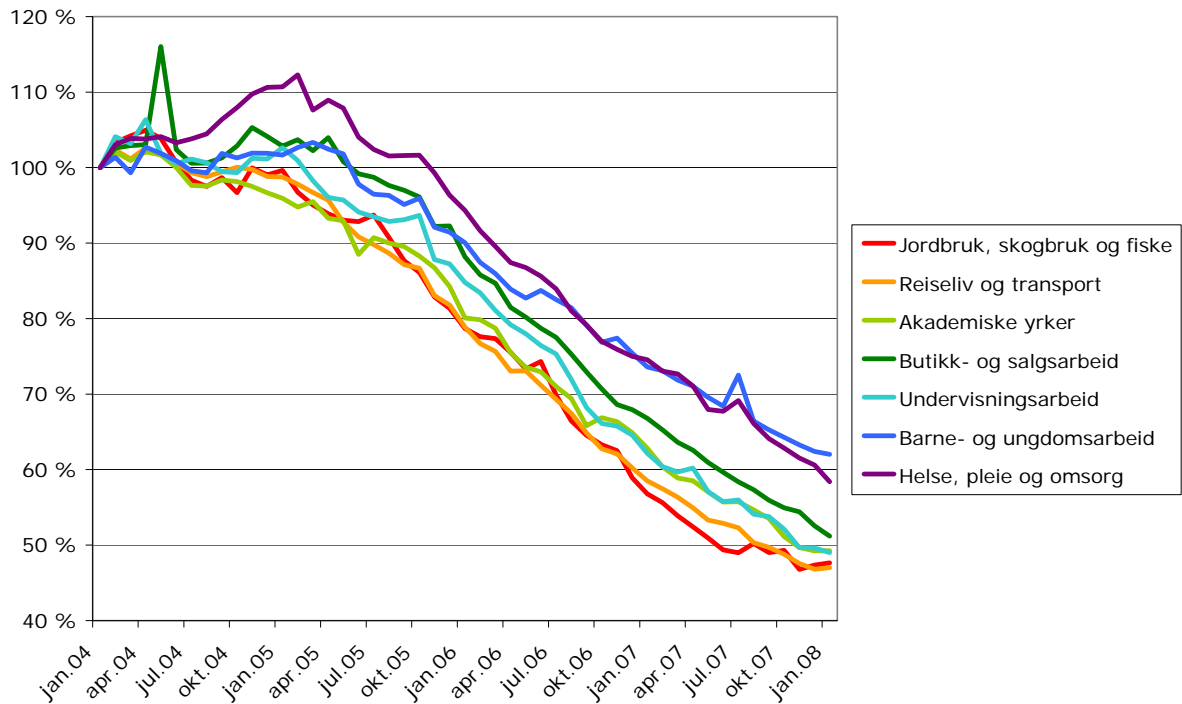
Kilde: NAV

Spesielle forhold ved månedsoppdateringen

Det er ingen kjente spesielle forhold som påvirker månedstallene for arbeidsmarkedet i januar.

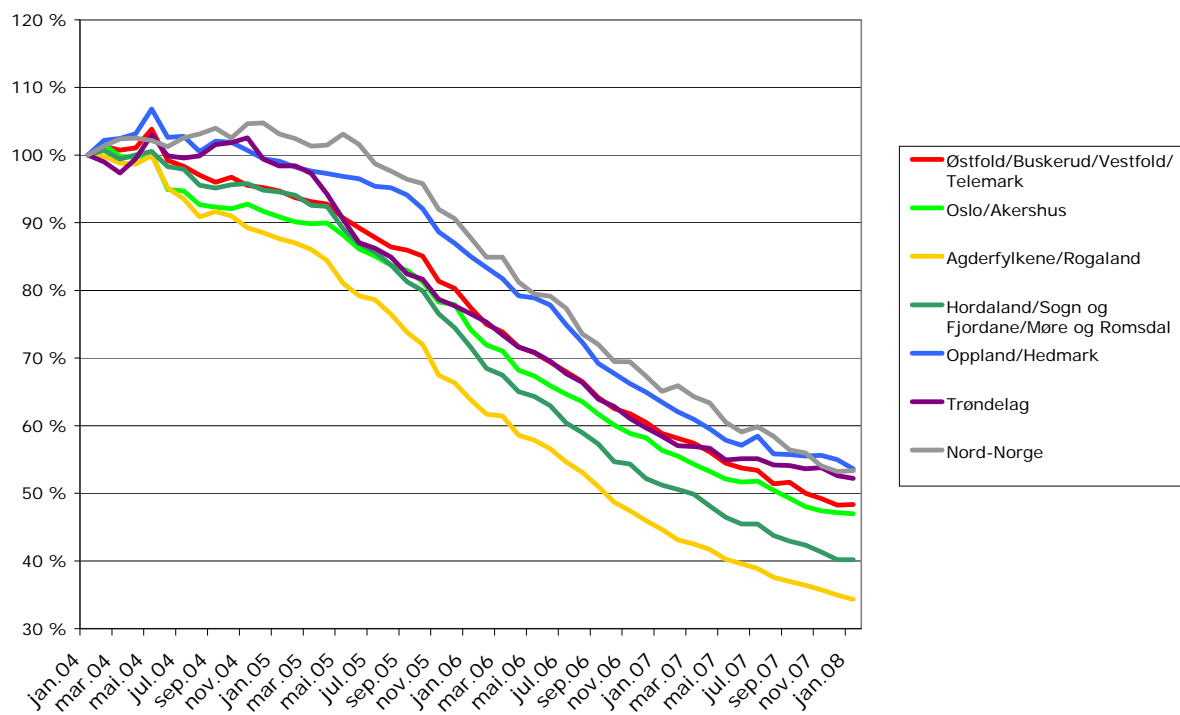
Figurvedlegg

Figur 6 og 7: Utviklingen i summen av registrerte arbeidsløse og ordinære tiltaksdeltakere innenfor yrkesgrupper (yrkesbakgrunn). Januar 2004 – januar 2008. Januar 2004 = 100. Sesongkorrigerte tall.

Kilde: NAV

Figur 8: Utviklingen i summen av registrerte arbeidslause og ordinære tiltaksdeltakere i regioner. Januar 2004 – januar 2008. Januar 2004 = 100. Sesongkorrigererte tall.

Kilde: NAV